

VIIPURIN SUOMALAISEN
KIRJALLISUUSSEURAN
toimitteita

6

Helsinki 1983

ISBN 951-95402-6-1

Helsingin Paino Oy

Kaino Kaukinen

Torkkelin Killan Turun osasto

Vuoden 1948 syksyllä heräsi Turussa asuvien entisten viipurilaisten keskuudessa ajatus oman seuran perustamisesta. Aikaisemmin oli Turkuun perustettu heimoseura Turun Karjalaiset, mutta sen jäsenistö oli koko luovutetusta Karjalasta. Se oli siinä mielessä liian suuri ja epähomogeeninen saman paikkakunnan asukkaiden läheisemmän kanssakäymisen ja perinteiden vaalimisen kannalta.

26.10.1948 kokoontuikin joukko vanhoja viipurilaisia suunnittelemaan seuran perustamista. Asian eteenpäin viemistä varten asetettiin toimikunta, johon valittiin hovioikeudenasessori Robert Rainio, kansakoulunopettaja J.G.Jalava ja filosofianmaisteri Kerttu Salmi. Toimikunta kokoontui useita kertoja, otti yhteyttä Helsingissä toimivaan Torkkelin Kiltaan, josta luvattiin lähettää puheenjohtaja ja sihteeri selostamaan Killan toimintaa ja periaatteita. Toimikunta kutsui kokoon ”viipurilaisten yhteenliittymää” kannattavia entisiä viipurilaisia ravintola Pyöreään Kulmaan marraskuun 14. päiväksi kello 13.

Kokouskutsua noudatti 52 entistä viipurilaista. Torkkelin Kiltaa edustivat sen puheenjohtaja Arno Tuurna ja sihteeri Lempi Jääskeläinen. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Robert Rainio ja sihteeriksi maisteri Kauko Lammi. Kaupunginjohtaja Tuurna ja kirjailija Lempi Jääskeläinen puhuivat entisen kotiseudun ihmisten keskeisen yhteydenpidon tärkeydestä sekä selvittivät Torkkelin Killan syntyä ja toimintaa. Se oli aluksi perustettu Viipurin historian tutkimusta varten, mutta sen aihepiiriä ja toimintaa oli myöhemmin laajennettu.

Vilkkaan keskustelun jälkeen päätettiin perustaa entisten viipurilaisten yhdistys. Ehdotettiin itsenäistä Viipuri-seuraa, Turun Karjalaisten alaista kerhoa tai Torkkelin Killan paikallisosastoa. Suoritettussa äänestyksessä sai itsenäinen Viipuri-seura enemmistön kannatuksen. Asiaa edelleen kehittämään asetettiin toimikunta, johon tulivat asessori Rainio, varatuomari Koistinen, professori Salmi, maisteri Lammi ja maisteri Kerttu Salmi. Toimikunta kokoontui 21.1.1949 ja se päätti alustavan kokouksen kannasta poiketen kuitenkin ehdottaa perustettavaksi Torkkelin Killan alaosaston. Niinpä 6.2.1949 pidetyssä kokouksessa, jossa oli n. 50 osanottajaa, päätettiin perustaa Torkkelin Kilta ry:n Turun osasto -niminen yhdistys, jonka tarkoituksena on viipurilaisten muistojen ja perinteiden vaaliminen sekä yhteyden pitäminen Turussa asuvien viipurilaisten kesken. Seuran perustamispäivä on siis 6.2.1949.

20.2.1949 pidetyssä jatkokokouksessa valittiin Killan puheenjohtajaksi asessori R. Rainio ja varapuheenjohtajaksi kansakoulunopettaja J. G. Jalava sekä hallituksen jäseniksi maisteri Kerttu Salmi, tuomari Ali Rautakorpi, kapteeni Jarl Ollila, pankinjohtaja K. J. Jauhiainen, tohtori E. Neuvonen, insinööri K. A. Jylhä, tuomari V. Koistinen, maisteri K. Lammi, rouva Anna Gustafsson ja ekonomi Maili Leskinen.

Palmusunnuntaina 10.4.1949 Kilta järjesti ensimmäisen juhlatilaisuuden ”Virpojaiset” Hamburger Börsin yläsalissa. ”Tarjottiin hauskaa ohjelmaa viipurilaisuuden merkeissä ja hauskaa näytti kaikilla olevan”, kuten pöytäkirjamaininta juhlista kertoo.

Ensimmäinen vuosikokous pidettiin 26.3.1950 ja sen jälkeisessä ohjelmallisessa tilaisuudessa esiintyivät mm. kenraaliluutnantti Harald Öhquist ja kirjailija Lempi Jääskeläinen, jotka kertoivat maamme historiallisista muistoista, edellinen Viipurin linnasta ja jälkimmäinen Turusta ja Naantalista. Vuoden 1950 aikana tehtiin tutustumiskäynnit Turun Hovioikeuteen, Turun Yliopistoon ja Åbo Akademiin.

Vuoden 1950 aikana päätettiin viettää marraskuun viimeistä päivää, perinteistä Viipurin Pamauspäivää, Killan vuosipäivänä. Kymmenen vuoden ajan ”Pamaus” keräsikin runsaasti yleisöä, mutta kun alussa vakavasävyinen ohjelma oli vuosien kuluessa keventynyt, eräiden mielestä liikaakin, ja kun sama marraskuun viimeinen päivä oli myös Talvisodan alkamispäivä ja siten murheen päivä viipurilaisille, alkoi esiintyä mielipiteitä, ettei sellainen päivä sopinut kevytmieliseen juhlintaan, Syyskokouksessa 1961 päätettiin lopettaa Pamausjuhlat.

Näiden ensimmäisten vuosien viitoittamaa uraa jatkui sitten Killan toiminta edelleen: syys- ja vuosikokoukset, ohjelmalliset illat sekä retket mielenkiintoisiin kohteisiin Turussa ja lähiympäristössä muodostivat jatkuvasti Killan ohjelman.

Jäsenmäärä, joka perustavassa kokouksessa liittyi Kiltaan, oli 50. Saman vuoden lopussa se oli n. 100 ja siinä se sitten pysyikin vuodesta vuoteen. Ikävällä on todettava, ettei nuoriso ole ollenkaan kiinnostunut Killasta, joten jäsenistön jälkikasvu näyttää olevan sangen vaisua. Uutta voimaa ei tule, vanhat vanhenevat ja katoavat vähitellen ja Killan tulevaisuus näyttää vähemmän toiveikkaalta.

Eräaseen aikaan eivät Killan tilaisuudet jaksaneet kiinnostaa ”vanhaa kaartiakaan”; syys- ja vuosikokouksissakin oli usein läsnä vain alle 20 jäsentä ja monia tutustumiskäyntejä täytyi peruuttaa osanottajien puutteessa. Killan hallitus tekikin kokouksessaan 24.9.1963 päätöksen esittää seuraavassa yleisessä kokouksessa Killan lakkauttamista tai liittymistä Turun Karjalaisiin Viipuri-kerhona. Kumpaakaan ehdotusta ei yleinen kokous kuitenkaan hyväksynyt, vaan päätettiin jatkaa entiseen tapaan.

Torkkelin Killan Turun osaston hallitus keväällä 1960. Keskeliä puheenjohtaja Robert Rainio.

Killan toiminnassa seurasi sangen vaihtelevia vuosia. Ajoittain oli toiminta hyvin vähäistä, joskus Kilta tuntui vallan nukahtavan, kun taas viimeksi kuluneina vuosina toiminta on huomattavasti piristynyt.

Lukukausien aikana pidetään kerran kuukaudessa lounaskokous Turun Varuskunnan Upseerikerholla ja ovat nämä tilaisuudet saaneet jäsenistön yksimielisen suosion. Syödään lounas, käsitellään juoksevat asiat sekä kuunnellaan jonkun kiltalaisen tai vierailijan esitelmä tai pakina kiltalaisia kiinnostavasta aiheesta.

Killan puheenjohtajina ovat hovioikeudenneuvos R. Rainion jälkeen toimineet majuri Arne Helminen, maisteri Rolf Grönlund ja nykyinen puheenjohtaja toimitusjohtaja Reino Honkanen.